

ROZBORY

Zadání:

1. Vypište určité tvary slovesné a určete jejich gramatické kategorie:

Rád bych věděl, co dělali v takové situaci první osadníci, kteří se tady před mnoha lety usadili.

2. Určete gramatické kategorie podtržených slov:

Jarní počasí probudilo ze zimního spánku vše živé. Nastala doba barevného kvetení a růstu.

4. Určete slovní druhy:

Ani mi tu nepříjemnost nepřipomínej!

Kvůli silnému větru padaly stromy.

Proběhl kolem.

Během cesty vlakem přečetl půl knihy.

Ale to není pravda.

Poslal pozdrav všem spolužákům.

5. Určete větné členy:

Na půdě sousedního domu se usadilo hejno holubů.

Tiše jsme pozorovali skupinu srnek.

Ponorka se pohybovala v ohromné hloubce.

6. Určete poměry mezi větami:

Ráno bylo pěkné počasí, proto se dlouho nerozmýšleli a vyrazili bez velkého otálení na dlouho připravovaný výlet, ale po několika hodinách se obloha zatáhla, dokonce začalo drobně pršet a oni se museli vrátit, neboť si s sebou nevezali deštníky, ale náladu jim to nepokazilo.

7. Určete druh vedlejší věty:

Řekl mu, že má ihned jít k lékaři.

Poradil Věrce, aby si koupila zajímavou knihu.

Protože ráno přšelo, zůstali jsme doma.

Kdyby byl zdrav, určitě by přišel.

Šel do obchodu, aby nakoupil zeleninu a ovoce.

8. Určete hlavní, vedlejší věty, druh vedlejších vět, poměry mezi větami (pokud jsou tyto jevy v textu):

Děti vyběhly na zahradu, kde právě na mohutných ovocných stromech dozrávala velká jablka, sladké hrušky, modré švestky a ryngle a na záhonech končila sklizeň zeleniny, a radostně začaly pobíhat od stromu ke stromu, neboť chtěly vše ochutnat.

KLÍČ

1. Vypište určité tvary slovesné a určete jejich gramatické kategorie:

Rád bych věděl, co dělali v takové situaci první osadníci, kteří se tady před mnoha lety usadili.

věděl bych os. 1., sg., prez., kond., akt., N

dělali os. 3., pl., pret., ind., akt., N

usadili se os. 3., pl., pret., ind., akt., D

2. Určete gramatické kategorie podtržených slov:

Jarní počasí probudilo ze zimního spánku vše živé. Nastala doba barevného kvetení a růstu.

Jarní neutrum, sg., nom.

počasí neutrum, sg., nom.

spánku maskulinum, sg., gen.

kvetení neutrum, sg., gen.

4. Určete slovní druhy (pro přehlednost jsou určeny čísla, v písemné práci nutno vypisovat celými termíny):

Ani mi tu nepříjemnost nepřipomínej! 9 3 3 1 5

Kvůli silnému větru padaly stromy. 7 2 1 5 1

Proběhl kolem. 5 6

Během cesty vlakem přečetl půl knihy. 7 1 1 5 4 1

Ale to není pravda. 9 3 5 1

Poslal pozdrav všem spolužákům. 5 1 3 1

5. Určete podtržené větné členy:

Na půdě sousedního domu se usadilo hejno holubů.

Tiše jsme pozorovali skupinu srnek.

Ponorka se pohybovala v ohromné hloubce.

Na půdě PUM Tiše PUZ v hloubce PUM

domu PKN srnek PKN ohromné PKS

holubů PKN

6. Určete poměry mezi větami:

Ráno bylo pěkné počasí (1VH), proto se dlouho nerozmýšleli(2VH) a vyrazili bez velkého otálení na dlouho připravovaný výlet(3VH), ale po několika hodinách se obloha zatáhla(4VH), dokonce začalo drobně pršet(5VH) a oni se museli vrátit(6VH), neboť si s sebou nevzali deštníky(7VH), ale náladu jim to nepokazilo(8VH).

1VH důsl. 2VH sluč. 3VH odpor. 4VH stup. 5VH sluč. 6VH příč. 7VH odpor 8VH

7. Určete druh vedlejší věty:

Řekl mu, že má ihned jít k lékaři. VV předmětná

Poradil Věrce, aby si koupila zajímavou knihu. VV předmětná

Protože ráno přišlo, zůstali jsme doma. VV přísl. příčinná

Kdyby byl zdrav, určitě by přišel. VV přísl. podmínková

Šel do obchodu, aby nakoupil zeleninu a ovoce. VV přísl. účelová

8. Určete hlavní, vedlejší věty, druh vedlejších vět, poměry mezi větami (pokud jsou tyto jevy v textu):

Děti vyběhly na zahradu(1HV), kde právě na mohutných ovocných stromech dozrávala velká jablka, sladké hrušky, modré švestky a ryngle(1VV) a na záhonech končila sklizeň zeleniny(2VV), a radostně začaly pobíhat od stromu ke stromu(2HV), neboť chtěly vše ochutnat(3HV).

VH označeny rovnou čarou.

1HV poměr slučovací 2HV poměr příčinný 3HV

1VVpřív. poměr sluč. 2VVpřív.
1VV a 2VV závisí na 1HV